

*Мартиник Я. В.,
магістр менеджменту організацій та адміністрування
Науковий керівник: Левків Г. Я.,
д-р екон. наук, професор
професор кафедри менеджменту і бізнес-адміністрування
Львівській національній університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів*

ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ

У сучасних умовах розвитку економіки ефективність функціонування організацій значною мірою залежить від якості системи менеджменту. Саме управлінська система забезпечує координацію діяльності структурних підрозділів, оптимальне використання ресурсів, реалізацію стратегічних цілей та формування конкурентних переваг. У зв'язку з цим важливого значення набуває оцінювання ефективності системи менеджменту організації, що дозволяє визначити рівень результативності управлінських процесів та виявити напрями їх удосконалення.

Система менеджменту організації являє собою комплекс взаємопов'язаних елементів, що включають цілі, функції, методи, структуру управління, інформаційні потоки та механізми прийняття управлінських рішень. Ефективність її функціонування визначається здатністю забезпечувати досягнення стратегічних і тактичних цілей організації при раціональному використанні наявних ресурсів. Тому оцінювання ефективності системи менеджменту передбачає аналіз як економічних результатів діяльності, так і організаційних аспектів управління.

Одним із основних завдань оцінювання системи менеджменту є визначення рівня результативності управлінських рішень та їх впливу на діяльність організації. Для цього використовуються різні підходи та методи, серед яких економічний аналіз, порівняльна оцінка показників діяльності, експертні методи, а також використання системи ключових показників ефективності (КПІ). Застосування цих інструментів дозволяє комплексно оцінити ефективність управління та визначити сильні й слабкі сторони функціонування організації.

Важливим елементом оцінювання ефективності системи менеджменту є аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства. До них належать показники прибутковості, рентабельності, продуктивності праці, ефективності використання ресурсів та рівня витрат. Аналіз цих показників дозволяє визначити, наскільки ефективно система управління забезпечує досягнення економічних результатів.

Поряд із економічними показниками важливу роль відіграють організаційні та соціальні аспекти функціонування системи менеджменту. До них належать ефективність організаційної структури, рівень мотивації персоналу, якість управлінських комунікацій, рівень корпоративної культури

та здатність організації адаптуватися до змін зовнішнього середовища. У сучасних умовах саме ці фактори часто визначають конкурентоспроможність підприємства та його можливості для подальшого розвитку.

Оцінювання ефективності системи менеджменту також передбачає аналіз управлінських процесів, пов'язаних із плануванням, організацією, мотивацією та контролем діяльності організації. Ефективне виконання цих функцій забезпечує узгодженість дій структурних підрозділів, підвищує якість управлінських рішень та сприяє досягненню стратегічних цілей підприємства.

У сучасній практиці управління все більшого поширення набуває використання інтегрованих методів оцінювання ефективності менеджменту, зокрема концепції збалансованої системи показників (Balanced Scorecard). Такий підхід дозволяє оцінювати діяльність організації не лише за фінансовими результатами, а й за показниками розвитку внутрішніх бізнес-процесів, взаємодії зі споживачами та розвитку персоналу. Комплексне застосування цих показників забезпечує більш об'єктивну оцінку ефективності системи менеджменту.

Крім того, важливим напрямом оцінювання є аналіз здатності системи менеджменту забезпечувати інноваційний розвиток організації. У сучасних умовах швидких технологічних змін та глобальної конкуренції саме інноваційність управлінських підходів визначає можливості організації для довгострокового розвитку та зміцнення ринкових позицій.

Результати оцінювання ефективності системи менеджменту мають важливе практичне значення для удосконалення управлінської діяльності організації. Вони дозволяють визначити проблемні аспекти управління, підвищити ефективність використання ресурсів, удосконалити організаційну структуру та оптимізувати управлінські процеси. На основі отриманих результатів керівництво організації може розробляти стратегічні та оперативні заходи, спрямовані на підвищення результативності діяльності підприємства.

Отже, оцінювання ефективності системи менеджменту є важливим інструментом підвищення результативності діяльності організації. Комплексний підхід до оцінювання, що враховує економічні, організаційні та соціальні аспекти управління, дозволяє забезпечити об'єктивний аналіз діяльності підприємства та визначити напрями його подальшого розвитку. У сучасних умовах господарювання систематичне оцінювання ефективності менеджменту сприяє підвищенню конкурентоспроможності організації та формуванню умов для її сталого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Андрухів І. Оцінювання ефективності впровадження інформаційних технологій у системи менеджменту підприємств. *Economy and Society*. 2024. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-91>.
2. Таранич О. В., Якімова Н. С., Лігус Г. М. Ключові показники ефективності як інструмент удосконалення менеджменту організацій. *Економіка і організація управління*. 2024. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2024.4.7>.